

Kinderen en Poëzie

De internationale organisatie World Poetry Childhood-day wil jaarlijks een poëzie-uitwisseling tussen kinderen in rijke en arme landen bewerkstelligen. In elk van de 54 aangesloten landen wordt jaarlijks een wedstrijd georganiseerd waarvan de winnende gedichten worden verzameld tot een tentoonstelling die de hele wereld rondreist.

De Stichting Werelddag voor Kinderen en Poëzie is initiatiefnemer en organisator van de Nederlandse wedstrijd die bedoeld is voor kinderen van 6 tot 12 jaar. Het thema is dit jaar 'De wereld om mij heen'. Een breed thema waarbinnen kinderen alles kunnen vertellen over de individuele leefwereld, de omgeving, het eigen land, hun leefgewoonten, maar ook over hun ideeën over de wereld in zijn totaliteit. Ter ondersteuning van leerkrachten bij het geven van lessen met, over en in poëzie heeft de stichting een boekje uitgebracht.

Na enkele algemene overwegingen, tips en wenken, worden suggesties en werkbladen gegeven voor lessenseries op drie verschillende niveaus (groep 3-4, groep 5-6 en groep 7-8). In de werkbladen wordt de leerling met concrete opdrachten stap voor stap geleerd gedichten te schrijven. De suggesties voor de leerkracht zijn vooral gericht op de lessen die naar aanleiding van de werkbladen gegeven kunnen worden. Verder bevat het materiaal voorbeelden van door kinderen geschreven gedichten, een kleurplaat en een literatuurlijst met aanbevolen gedichtenbundels. De sluitingsdatum van de wedstrijd is 30 november maar het materiaal is ook bruikbaar voor wie niet aan de wedstrijd meedoet.

Mieke Westbroek & Iet Vaessen, *De wereld om mij heen*. Te bestellen bij: Werelddag voor Kinderen en Poëzie, t.a.v. Mieke Westbroek, De Indus 8, 5152 VC Drunen.

Lees- en schrijfonderwijs op een rijtje

In het negende deel van de reeks 'Studie en Onderzoek' worden de resultaten gepresenteerd van verricht vooronderzoek ten behoeve van een deelleerplan voor lezen en schrijven in de basisvorming. Dit leerplan zal deel uitmaken van een overkoepelend leerplan Communicatief Taalonderwijs voor het vak Nederlands in de basisvorming.

In de eerste bijdrage beschrijft Helge Bonset hoe de gemiddelde feitelijke praktijk voor lezen en schrijven in de eerste drie jaar van het voortgezet onderwijs eruit ziet. Daarna wordt in drie bijdragen vanuit verschillende perspectieven de gewenste praktijk geschetst. Marion Slijpen vat de relevante didactische artikelen van de laatste jaren samen. Martien de Boer interpreteert de kerndoelen Nederlands voor de basisvorming voor de onderdelen lezen en schrijven en Tiddo Ekens gaat de wenselijkheden en mogelijkheden na met betrekking tot de informatietechnologische aspecten van de kerndoelen voor lezen en schrijven. Per kerndoel geeft Helge Bonset aan welke verschillen er bestaan tussen de feitelijke en de gewenste praktijk. Daarna volgt de bespreking van een aantal methoden waaronder *Klinker*, *Nieuw Nederlands*, *Leeslijnen*, *Schrijfboek* en *Schrijfdraad*. In een afsluitende beschouwing van Helge Bonset wordt nagegaan in hoeverre het besproken materiaal het verschil tussen de feitelijke en de gewenste praktijk kan overbruggen.

Project Nederlands VO-1, *Lees- en schrijfonderwijs: literatuuronderzoek en analyse kerndoelen en methoden*. Enschede, SLO, 1992. Studies en onderzoek, dl. 9.

Een kinderboekenboekenboek

In de loop van de jaren is er in het Nederlandse taalgebied een enorm aantal kinderboeken verschenen. Gelukkig zijn er overzichten, inventarisaties, aanbevelingslijsten en catalogi gemaakt om dit aanbod te ordenen. Nu het aantal van dit soort lijsten echter in de honderden loopt is een bibliografie van deze bibliografieën van kinderboeken geen overbodige luxe.

In *Kinderboeken, een bibliografie van bibliogra-*

-
67. Gebhard, Annie C.
Onze kinderen en hun boeken : handboekje / samengesteld door Annie C. Gebhard, correspondentie der afdeling Kinderlectuur. - Amsterdam : Museum voor ouders en opvoeders, 1916. - 76 p. : 21 cm.
Bron: Brinkman/ Schmook/ Tichelen/ Cat. bibl. Vereniging/ Dasberg/ McColvin e.a.
Vindplaats: U.B. Amsterdam; afd. Bibliografische informatie: 808.80/ NBLC; dienst Boek & Jeugd: 433.7 Gebh
- In Brinkman staat als uitgever vermeld: [Assen, van Gorcum & Co.]
- Kluit, Henriëtte J.
Aanvullingslijst behorende bij: A. Gebhard: Onze kinderen en hun boeken. Rotterdam : Museum voor ouders en opvoeders.
Bron: Schmook.
68. Jongensboeken : rapport inzake 'jongenslectuur' uitgebracht in de jaarvergadering van den Bond van gereformeerde Knapenleiders, te Utrecht, den 24en Mei 1915, gevolgd door een lijst van gerecenseerde jongensboeken, de commissie: G.Ch. Aalders e.a.; Joh. C. Francken, rapporteur. - Rotterdam : Nederlandsche Bond van gereformeerde knapenleiders, ca. 1916. - 135 p. ; 25 cm.
Bron: Jongens- en meisjesboeken.
Vindplaats: U.B. Amsterdam; afd. Bibliografische informatie: 808.80.
Zie ook nr. 113.
69. Lijst van aanbevelenswaardige boeken voor schoolbibliotheken. 2e verm. dr. Utrecht, 1916. - Uitgeg. door de Commissie van advies voor schoolbibliotheken aan Gymnasia en H.B.Scholen in Nederland. - Genootschap van leeraren aan Nederlandsche gymnasia. Vereniging van leeraren aan inrichtingen van middelbaar onderwijs.
Vindplaats: U.B. Amsterdam. 506 D 6
Zie ook nr. 57.
70. Lectuurgids : maandschrift uitgaande van de Amsterdamsche Christelijke Jeugdcentrale. Z.j. [192X].
Bron: Kleine Vuurtoren, 1927.
71. Schooluitgaven, door H.H. uitgevers welwillend ter beschikking gesteld van de leden der afd. Overflakkee en Goedereede van het Ned. Ond. Genootschap. Sommelsdijk, z.j. [192X].
Bron: Cat. bibl. Vereniging, 2e deel (= 1926).
72. Lijst van kinderboeken en boeken voor de rijpere jeugd, aanbevolen door de 'Ons-Huis'-commissie tot beoordeeling van lectuur voor de jeugd. Amst., (Rozenstraat), 'Ons Huis', 1920.
Bron: Brinkman/ Wijk-Sluyterman/ Schmook.
Vindplaats: K.B. Den Haag: 9198 F6/ U.B. Amsterdam; afd. Bibliografische informatie: 808.80/ NBLC; dienst Boek en Jeugd (kopie) 015.1 Lijst
Zie nr. 64, 143, 145 en 151.
Zie verder p. 83.
73. Catalogi van romans, kinder-, en jeugdlectuur. enz. Nutscommissie voor bibliotheekwezen. 1922-
Bron: Schmook.
74. Lijst van aanbevolen kinderboeken met recensies, door de Bond van Nederlandsche onderwijzers, 1913-1922.
Bron: Schmook.
- Lijst van aanbevolen kinderboeken met recensies, door de Bond van Nederlandsche onderwijzers, 1913-1923.
Bron: Schmook.
Zie ook nr. 82, 86, 105, 116.
-

fiën heeft de samenstelster 382 van zulke boeken gegroepeerd. In het eerste deel van het boek vindt u alle titelbeschrijvingen. Een willekeurig voorbeeld is op pag. 276 weergegeven.

In het tweede deel worden dertig van deze werken uitgebreider beschreven. Dit gebeurt aan de hand van vaste kenmerken zoals bestreken periode, bestreken leeftijdsgroep, omvang bestand, levensbeschouwelijke richting, indeling en zoekstrategie.

De bronnen die in deze bibliografie staan beschreven kunnen gebruikt worden voor onderzoek naar (de geschiedenis van de) jeugdliteratuur, of bij het verzamelen van oude kinderboeken. Met name oudere kinderboeken en kinderboeken-bibliografieën zullen beter vindbaar worden.

Jeannette Kok, *Kinderboeken, een bibliografie van bibliografieën*. Den Haag, Stichting Bibliographia Neerlandica/Nederlands Bibliotheek en Lektuur Centrum, 1992. f 39,50. Besteladres: Antwoordnummer 93011, 2500 XM Den Haag.

ADRESSEN AUTEURS

Martien de Boer

SLO

Postbus 2041

7500 CA Enschede

Roos Hoogendoorn

Jekerstraat 96³

1078 MH Amsterdam

Albert Kamer

SLO

Postbus 2041

7500 CA Enschede

Henk Lammers

Van Breestraat 27

1071 ZE Amsterdam

Catherine Milo

Van Hogendorpstraat 128³

1051 BW Amsterdam

Anne Nederkoorn

Jacob van Lennepkade 384²

1053 NM Amsterdam

Lotteke de Kruijff

Kloksteeg 45

3571 GE Utrecht

Heleen Vellekoop

Roggeveenstraat 157hs

1013 PT Amsterdam